

ledes ej heller kan ursäka ett sådant förfarande, är det icke annat än enkel rättvisa att återtaga ett obehöfligt medgifvande, hvilket lika mycket förnärmar välfångna rättigheter, som det menligt verkar för dem, hvilka sysselsätta sig med tillverkningen och för dem af hvilka denna förbrukas.

Med anledning häraf föreslår jag den förändring i den gällande Kongl. Förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända och destillerade spirituösa drycker, att 1 punkten i 10 § 2 momentet må erhålla följande lydelse:

uppstår i stad fråga om öfverlåtande å bolag af all den utskänkning af bränvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående moment, å auktion utbjudas, må magistraten, genom i god tid förut utfärdad offentlig kungörelse, inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å sådan utskänkning.

Öfriga punkterna i 2:a momentet bibehållas oförändrade.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 22 Januari 1870.

O. B. Olsson.

N:o 11.

Af Herr Jöns Andersson: Om antagande såsom grund för klockare- och skollärareval af den för kyrkostämma i allmänhet gällande rösträtt.

Många och berättigade klagomål höras mot nu gällande grunder för den rösträtt, som utöfvas på kommunalstämma och kyrkostämma, och det är onekligen en tvingande nödvändighet att snart vidtaga tidsenliga förändringar med denna rösträtt. Men om dessa grunder äro oriktiga, så är den, som gäller för rösträtt vid klockare- och skollärareval, det i ännu högre grad. För sådana val gälla Kongl. Resolutionen på allmogens besvär den 20 November 1786 § 22 och Kongl. Stadgan

den 18 Juni 1842, rörande folkundervisningen, § 6, med flera författningar, uti hvilka föreskrifves, att gårddatalet skall ligga till grund och att kyrkoherdens röst gäller lika med hälften af den vid valtillfället röstande församlingen.

Då andra församlingsmedlemmar än hemmansegare numera fått rätt att deltaga i kommunala och kyrkliga angelägenheter, så bjuda både konsekvensen och rättvisan, att de äfven erhålla lika rättighet till deltagande i klockare- och skollärareval; ty dessa val äro minst lika viktiga för dem som för hemmansegarne, emedan de lika mycket som desse hafva rätt och behof af berörde personers tjänst. Icke heller lär det, med nutidens uppfattning om människors rätt att deltaga i bestämmandet af för dem viktiga angelägenheters afgörande, kunna försvaras, att kyrkoherden skall hafva en nästan afgörande röst vid sådana val. Skulle man än vilja påstå, att han, som »när det befallles» eger på så mångahanda sätt taga klockarens tjänst i anspråk, derföre bör kunna öfvervägande inverka vid dennes tillsättande, så eger detta förhållande icke rum i afseende på skolläraren; ty denne, som har sig anförtrodt det uppväxande slägtets undervisning, är i sin tjänst för hvarje, äfven den ringaste, församlingsmedlem lika viktig som för kyrkoherden, och ofta vida mer. Om än, såsom man hoppas, förändringar snart förestå uti den kommunala och kyrkliga rösträtten i allmänhet, så förminskar sådant icke angelägenheten att snart rätta de missförhållanden, som mest tarfva rättelse, synnerligast om denna rättelse kan verkställas på ett sätt, som icke hindrar dess tillämpning, äfven sedan röstgrunden i öfrigt blifvit mera rättvis än den nu är. Kommer dertill, att den röstgrund, som föreslås, är så mycket mera enkel och lätt att tillämpa, som fyrktalsgrunden är emot den bråkiga hemmantalsberäkningen, så är detta ännu ett skäl att icke dröja med förändringens genomförande. Jag vill alltså föreslå, att Riksdagen för sin del beslutar,

att, med upphäfvande af hvad hittills varit stadgadt för klockare- och skollärareval, den för kyrkostämma i allmänhet stadgade rösträtt skall vara gällande vid sådana val.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 22 Januari 1870.

Jöns Andersson.